

προτάσεις αὐτῶν. Διὰ πολὺ μικροτέρους καὶ μᾶλλον ἀσημάντους λόγους συνεκλήθησαν πολλάκις μέχρι τοῦδε ἑκτακοὶ τῆς Βουλῆς σύνοδοι· διατὶ νὰ μὴ συγκληθῇ καὶ νῦν τοιαύτη προκειμένου περὶ τῆς σπουδαιοτέρας ἀποφάσεως ἐξ ὧν ἔλαβεν ἡ Ἑλλάς ἀπὸ ἡμίσεως αἰῶνος, ἀποφάσεως προωρισμένης νὰ προδικάσῃ ὁλόκληρον τὸ μέλλον τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς;

Ἄς ἔλθῃ ἡ ἑλληνικὴ Βουλὴ καὶ ἂν καὶ αὕτη ψηφίσῃ τὴν ὑποχώρησιν, θὰ ἔχωμεν τοῦλάχιστον τὴν παρηγορίαν, ὅτι δὲν ἐπροδόθη ὁ ἑλληνισμὸς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς του· θὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἡ ζωτικότης τῆς νέας Ἑλλάδος δὲν ἐκτείνεται πέραν τῆς Πούντας, καὶ θὰ κλίνωμεν τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὰς βουλὰς τῆς θείας προνοίας. Ἀλλ' ἐν ὧσφ σκεπτόμεθα, ὅτι ἡ Βουλὴ εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν πάσῃ θυσίᾳ ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνδιασκέψεως, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ μὴ διακυβεύσῃ ὀλίγον αἷμα ἠρέεσθαι εἰς τὸν βράχον τῆς Πούντας, ἐν ὧσφ βλέπομεν τὴν βαθεῖαν ταύτην ἀντίθεσιν, δικαίως θὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ὅτι ὁ ἑλληνισμὸς εἶναι θῦμα ἐσχάτης προδοσίας. Ἐὰν δὲ εἶναι εἰμαρμένον νὰ ἀποτύχωμεν, θέλομεν νὰ ἀποτύχωμεν νόμῳ μοιραίῳ, καὶ ὄχι θύματα προδοσίας.

Δὸς του.

ΔΙΚΗ ΜΑΚΡΑΚΗ

Συνεδρίασις Πέμπτης.

Ἐχει τὸν λόγον ὁ Κατηγορούμενος, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ ἀστέιος κ. Βούρος τῷ συνέστησε βραχυλογίαν, ὑπομνήσας αὐτῷ τὸ εὐαγγελικόν : «ὅτι οὐκ ἐν τῇ πολυλογίᾳ εἰσακουσθήσεσθε».

Ὁ κ. Μακράκης εἶναι ῥήτωρ ἢ μᾶλλον ἐπιζητεῖ νὰ γίνῃ μόνον ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου του· κατόπιν ὁμως λησμονεῖται, παρασύρεται εὐκολὰ ὑπὸ τῆς διαλεκτικῆς αὐτοῦ ἐξέως καὶ τὰ ῥίχνει εἰς τὴν λογοδιάβροϊαν, εἰς τὴν κουβένταν. Ἀλλ' ἡ κουβέντα σήμερον παραδόξως θ' ἀποδειχθῇ γλυκεῖα, ἐλαφρὰ, σχεδὸν ἀναψυκτικὴ· θὰ ἑμιλήσῃ τέσσαρας ὥρας καὶ δὲν θὰ νυστάξωμεν, δὲν θὰ ἐκσφενδονίσωμεν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ οὐφ καὶ ὦχ, ἀλλὰ θ' ἀκούσωμεν ἐν ὑπομονῇ, ἐνίοτε ἡδυνόμενοι, χωρὶς νὰ δυσανασχέτῳμεν ὅτι ὅσα ἀκούομεν εἰσὶν ἀντίθετα οὐσιωδῶς πρὸς ὅσα ἡμεῖς περὶ τῶν τοιούτων ζητημάτων φρονοῦμεν.

Ἀπεθύμῃσα, ἀρχεται λέγων ἐπὶ τὸ ἱεροκηρυκτικότερον ὁ Μακράκης, στηρίζων τὰς δύο παλάμας του ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τῆς τραπέζης, ὡς ἐπ' ἄμβωνος, ἀπεθύμῃσα τὴν παροῦσαν ἡμέραν διὰ νὰ μάθῃ ἡ κοινωρία, ἂν ἔχῃται ἀληθείας τὸ διαδοθὲν ὅτι αὐτὸς προτίθεται τὴν ἀνατροπὴν τῆς κοινωνίας. Εὐχεται δὲ νὰ λάβωσι γνῶσιν ὅλοι τῆς ἀληθείας, ὅπως τὴν ὑπηρετήσωσιν ἐκουσίως, διότι ὁ ἀκουσίως ὑπηρετῶν αὐτὴν καταδικάζεται εἰς τὴν Κόλασιν.

Καταπίετε τὸ καταπότιον αὐτὸ, διότι οἱ θεολογοῦντες οὐδένα ἔχουν περιορισμὸν εἰς τὸ νὰ παραπέμπωσι κατ' ἀρέσκειαν ὅσας καὶ ἂν θέλουν ψυχὰς εἰς τὴν Κόλασιν ἢ τὸν Παράδεισον.

Τὴν προσαποτιμένην αὐτῷ κατηγορίαν θὰ τὴν ἐξετάσῃ τριχῶς, θεολογικῶς, συνταγματικῶς καὶ ποινικῶς. Ἡ μονομανία τοῦ τρισυνθέτου τὸν καταδιώκει ὡς Ἐριννὺς τὸν

Ὀρέστην πανταχοῦ· τίς οἶδεν ἂν αὐτὸ τὸ τρισύνθετον δὲν εἰσχωρήσῃ εἰς ὅλα τῶν μακρακιστῶν τὰ ἔθιμα καὶ τοὺς ἔδαμνεν ποτε νὰ φοροῦν τρία ὑποκάμισα, τρία καπέλλα, τρία ὑποδήματα καὶ νὰ κλαίωσι καὶ νὰ ὀλοφύρωνται διότι δὲν ἔχουν τρεῖς ὀφθαλμοὺς, τρεῖς χεῖρας καὶ δὲν ξεύρω τί ἄλλο τρία.

Τὸ κυριώτατον, λέγει, φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ τριαδικὸν τοῦ Θεοῦ· τὸ τριαδικὸν αὐτὸ δὲν τὸ ἤσαν οἱ μεγαλύτεροι φιλόσοφοι τῆς ἀρχαιότητος. Πῶς νὰ ἐτυφλώθησαν ἄρά γε ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων, διότι δὲν ἀνεκάλυψαν τὸ μονὰς ἐν τριάδι καὶ τριάς ἐν μονάδι! Καὶ ὁ ἀνθρώπος δὲ ἐπιλέγει ὁ Μακράκης, ὡς δὲν ἐλεύθερον, σύγκειται ἐκ τριῶν οὐσιῶν, τοῦτο δὲ τὸ περὶ τρισυνθέτου τοῦ ἀνθρώπου φρόνημα τὸ εὕρισκε ἀνάλογον πρὸς τὸ περὶ τρισυποστάτου τοῦ Θεοῦ.

Εἴθε, νομίζομεν βέβαιοι, ὅτι δὲν ἐννοοῦμεν τὴν σανσκριτικὴν. Μάτην λοιπὸν θὰ περιμείνῃτε παρ' ἡμῶν νὰ σᾶς ἐξηγήσωμεν τὴν περὶ τρισυνθέτου ἐξήγησιν τοῦ Μακράκη. Τὸ σῶμα, λέγει, εἶναι πολυσύνθετον· ἄλλ' ἡ ψυχὴ εἶναι μονὰς ἀπλή, ἀδιαίρετος, ἥτις διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐξαυλίζεται, γίνεται ἀφθαρτος, ἀθάνατος καὶ ἀναβαίνει, ἀναβαίνει εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἕως ὅτου γίνεται Θεός.

— Καταλάβετε τίποτε ;

— Ὁχι.

— Ἐ, οὐτ' ἐμεῖς.

Περὶ τούτου δὲν ἀμφιβάλλει καὶ ὁ κ. Μακράκης, ἐφ' ᾧ καὶ προσέρχεται εἰς παραμυθίαν ἡμῶν, λέγων ὅτι καὶ τὸ τρισυπόστατον τοῦ Θεοῦ δὲν ἐννοοῦμεν, ἀλλὰ θὰ τὸ ἐννοήσωμεν μίαν ἡμέραν.

Ἀλλ' ὁ ἁγὼν αὐτοῦ δὲν εἶναι νὰ μᾶς δώσῃ νὰ ἐννοήσωμεν τὸ τρισύνθετον· αὐτὰ τὰ πράγματα ὧσφ δὲν τὰ ἐννοεῖς τόσῳ περισσύτερον τὰ πιστεύεις. Ὁ Κατηγορούμενος θέλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὸ τὸ τρισύνθετον τὸ ὅποιον δυνατόν νὰ μετουσιωθῇ εἰς διαρκὲς εἰσιτήριον ἐν ταῖς φυλακαῖς Κόκλα (τώρα καὶ αἱ φυλακαὶ σοῦ γεννοῦν τὸν ἔρωτα) δὲν εἶναι ἰδικόν του δόγμα, ἀλλὰ παλαιόν, παμπάλαιον, ἀπαντῶν εἰς τοὺς Ἀποστόλους, εἰς τοὺς Πατέρας, εἰς χίλια θρησκευτικὰ βιβλία.

Καὶ πρῶτον πάντων φέρει τὸν ἅγιον Βασίλειον. Δράττεται δὲ τῆς εὐκαιρίας νὰ εἴπῃ καὶ μερικὰ περὶ τοῦ προσφιλοῦς αὐτοῦ θέματος, τοῦ περὶ ψυχῆς καὶ πνεύματος. Κατὰ τί, λέγει, διαφέρει ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ πνεῦμα ; Τὸ πνεῦμα ἔστιν αἶ· ἡ ψυχὴ οὐκ ἔστιν αἶ, διότι εἶναι γινόμενον.

Καὶ ποῦ νὰ εἶναι ἄρά γε τὸ αἶ ἐν τούτῳ πνεύματι, κύριε Μακράκη, καὶ πῶς δὲν τὸ ἀρπάζουν αἱ χῆνες, οἱ κορυδαλοὶ, οἱ τσιληθῆθρες καὶ αἱ μαρίδες, οἱ μακρακισταί ;

Καὶ ἀφοῦ ἀποδεικνύῃ διὰ παραθέσεως κειμένων τὸν Μέγαν Βασίλειον μέγαν Μακρακιστὴν εἰς τὸ περὶ Τρισυνθέτου ζήτημα, καταλαμβάνεται ὑπὸ δικαίας ὀργῆς μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ πῶς τοῦ ἀποδίδεται βιαίως τὸ τρισύνθετον. Ἄν αὐτὸς εἶναι καταδιώξιμος, εἶναι καταδιωκτέος καὶ αὐτοί. Ἄν αὐτὸς εἶναι διὰ κρέμασμα, ἃς κρεμασθοῦν τότε καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ Κύριοι, οἱ Παῦλοι, οἱ Βασίλειοι, οἱ Γρηγόριοι, οἵτινες τὸν πῆραν ἵστον λαίμον τῶν.

Και ὁ Μπένσης εἰς στιγμὰς εὐφύας καὶ ἡλιθιότητος λέγει :

— Τώρα ἐσὶς συνέλαβον, ἐσὶς ἐπομένως καταδιώκω, αὐρίον θὰ καταδιώξω καὶ αὐτοῦς.

Ὁ παραλογισμὸς αὐτὸς τοῦ Ἑλλήνος Δζεφρέν εἰς ἡμᾶς προκαλεῖ λυρικὰς διαθέσεις καὶ πρὸς τὸν εὐλογημένον ἀριθμὸν Τρία ἀπευθυνόμενοι, πόσα ἐν τῷ ὀνόματί σου, τοῦ λέγομεν, ἐχύθησαν αἵματα, παρθένα καὶ μὴ παρθένα. Πόσαι συμπλοκαὶ σωματῶν, πνευμάτων, ἐρώτων, ψυχῶν. Καὶ τώρα ὡς Μεφιστοφίλης βάλλεις τὴν οὐρὰν σου εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν, ὡς νὰ ἦτο ἡ κοινωνία μας Μαργαρίτα, ἥτις οὔτε ὠραία εἶναι, οὔτε Κυρία, καὶ πολὺ καλὰ μόνη της μπορεῖ νὰ πάγῃ σπῆτι» καὶ βαυκαλίζει αὐτὴν μὲ τὰ δι-
σύνθετον ἢ τὸ τρισύνθετον, ἐνῶ ὁ κ. Κουμουνοῦρος τραγανίζει τὸ ἑλληνικὸν ζήτημα, προμηθευθεὶς νέαν παρὰ τοῦ δόκτορος Ἀγάβαιū ὀδοντοστοιχίαν.

Προστίθουσιν εἰς τὴν ἔντονον μαρτυρίαν τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ τὴν τοῦ Γρηγορίου Νύσσης καὶ θριαμβευτικῶς συμπεραίνει :

— Ἄς καταδιωχθῶν αὐτοὶ πρῶτα καὶ ἔπειτα ἐγώ.

Βῶρος. — Ἄλλ' αὐτοὶ τὰ ἔγραψαν αὐτὰ πρὶν ὑπάρξῃ ποινικὸς νόμος.

Μακράκης. — Καὶ ἐγὼ ὅταν τὸ διέδιδα, ποῦ ἤξευρα ὅτι θὰ χαρακτηρισθῇ ὡς αἵρεσις ;

Μετὰ τὴν παράθεσιν καὶ ἄλλων μαρτύρων παρεμβάλλει ὡς συμπέρασμα τὴν ἐξῆς ὠραίαν φράσιν : ὅτι ὅλη ἡ χορεία τῶν πατέρων ψάλλει τὸ αὐτὸ ἐναρμόνιον τῆς ἀνθρωπολογίας μέλος, ὅπως ψάλλει τὸ αὐτὸ ἐναρμόνιον τῆς θεολογίας μέλος.

Ἀρχόμενος τοῦ συνταγματικοῦ μέρους τῆς ἀπολογίας τοῦ ὁμιλεῖ ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ Συλλόγου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ λίαν εὐκρινῶς ἀναπτύσσει ὅτι ὁ κυριώτερος σκοπὸς τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ εἶναι ἡ δημιουργία ζύμης κανονικοῦ κλήρου· διότι ὁ Μακράκης παραδέχεται ὅτι μετὰ τοῦ ἐνεστώτος κλήρου τὰ πλεῖστα μέλη εἰσὶ μὴ κανονικά. Φέρει δὲ εἰς φῶς ὅτι πολλὰ ἱερωμένα μέλη τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτοῦ Συλλόγου ἦλθον εἰς μετάνοιαν καὶ ἔπαυσαν νὰ ἱεουργῶσιν.

Ἐνταῦθα ὁ ἐξῆς διάλογος μετὰ τοῦ Μπένση καὶ κατηγορουμένου :

Μ. Συνέβη κανεὶς ἱερεὺς ἀπὸ τοὺς ἐρχομένους εἰς τὸν Σύλλογόν σας νὰ παραιτηθῇ τῆς ἱεουργίας ;

Κ. Συνέβη.

Μ. Ποῖος ;

Κ. Δὲν τὸν λέγω.

Μ. Δοιπὸν ὁ Σύλλογος ἦτο μυστικός.

Κ. Καὶ μυστικός καὶ φανερός.

Στρέφεται μετέπειτα ἐναντίον τῶν σιμωνιακῶν ὡς ἀποκαλεῖ ὅλους τοὺς συνοδικούς, ὡς μὴ ἐπιβαλόντας τὴν ποι-
νὴν τῆς καθαιρέσεως εἰς τοὺς μακαρίτας **Ἀδέρκιον καὶ Σαν.** Δι' αὐτοῦ δὲ ἐξηγεῖ τὴν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποστασίαν τῶσων κληρικῶν. Αὐτὸς λέγει ὥφειλε νὰ ἐλέγξῃ

τὴν σύνοδον· διότι ἐτάχθη σκοπὸς καὶ ὀφείλει νὰ ἐπιτηρῇ τὰς ἐχθρικὰς κινήσεις.

Ἀναγνωρίζων δὲ ἓνα τῶν πρὸς φροῦρησιν τῆς τάξεως παρατεταγμένων χωροφυλάκων ὡς ἰδικόν του τῷ ἀποτείνει τὴν ἐρώτησιν :

— Ἔτσι δὲν κάμνουν εἰς τὸν στρατὸν σας ὁ σκοπός ;

— Ἔτσι βέβαια, ἀπαντᾷ ὁ μακρακίζων χωροφύλαξ.

Περὶ τὰ τέλη τῆς ἀπολογίας του, ἥτις διαρρέει ἀθόρυβος ὡς τὰ φειδωλὰ τοῦ Ἰλισσοῦ νάματα, ὑψοῦται εἰς γενναίας ιδέας λέγων ὅτι ὁ μέγας αὐτοῦ σκοπὸς εἶναι τὸν ὀνοματι-
κὸν χριστιανισμὸν νὰ τὸν καταστήσῃ πραγματικόν. Πολε-
μοῦμεν, λέγει, καὶ πολεμώμεθα, ἀλλὰ τοῦτ' αὐτὸ εἶναι σήμερον τὸ συνταγματικὸν δίκαιον, ὅπερ ἐπιβάλλει συμ-
πολίτευσιν καὶ ἀντιπολίτευσιν. Ἐπιστέφει δὲ τὰ λεχθέντα διὰ τῆς εὐσταλοῦς ιδέας ὅτι ὁ λαὸς εἶναι αἰσθηματικὸς καὶ λογικός.

Τῇ ὥρᾳ ἐκεῖνη ὁμιλεῖ μετὰ τόσης τρυφερότητος, ὥστε ἀρ-
χομαι ὀλίγον νὰ ἐννοῶ πῶς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς κατορθώνει νὰ ἐπιβάλληται εἰς τὰ πλήθη.

Διηγεῖται δὲ μετὰ περιπαθείας τοῦ ῥητορικοῦς αὐτοῦ θριάμβους ἐν Ἀμφίσσῃ, Λεβαδείᾳ καὶ ἄλλοις.

Τὴν πρώτην φορὰν, καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσῃ ἐν Λε-
βαδείᾳ ὁ ἀστυνόμος ἐζήτηε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, φοβούμενος μήπως ὁ λαὸς τὸν λιθοβολήσῃ.

— Ἀφῆσέ με, τοῦ λέγει ὁ Μακράκης, νὰ ὁμιλήσω ὑπ' εὐθύνῃν μου.

Καὶ ὁμιλεῖ. Καταγοητεύεται ὁ λαός.

Ἀκόμη μιὰ φορὰ τὸν παρακαλοῦν σισλιζόμενοι ἐξ ἡδονῆς.

Καὶ ὁμιλεῖ ἐκ δευτέρου.

Ἀκόμη μιὰ, ὥσει μετὰ λυγμοῦ τῆς Ἀνδαλουσίας τοῦ Μουσέ dans un baiser de rage.

— Καὶ ἐκ τρίτου.

Ἀναθεματισμένο τρία., Ὅλο μ' αὐτὸ ἔχει νὰ κάμῃ ὁ Μακράκης.

Ὁ πρόεδρος ἐννοεῖ ὅτι πολὺ ἤρχισε νὰ βαυκαλίζῃ τὸ ἀκροατήριον καὶ ἀποπειρᾶται νὰ τὸν κάμῃ πλέον νὰ παύσῃ μὲ τρόπον, ἀποτείνων αὐτῷ ἐρωτήσεις :

— Τελειώσατε ;

— Δὲν εἶναι ἀρκετά ;

— Ἔ! φθάνει.

Αὐτὸς δέ :

— Ἀφοῦ δὲν θέλετε ἄλλα, σιωπῶ.

Ἀλλὰ πρὶν σιωπήσῃ ἔχυσε τὸ δηλητήριον κατὰ τοῦ Πα-
νεπιστημίου, κατηγορήσας αὐτοῦ ὅτι ἐκεῖ διδάσκεται ὁ
δαρβινισμὸς, ὡς νὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀποκλεισθῶν τοῦ Πα-
νεπιστημίου αἱ ἐπιστῆμαι καὶ φλυαρήσας καὶ τινα ἐναν-
τίον τοῦ Κλέωνος Ῥαγκαβῆ, ἀντιφάσκων οὕτω πρὸς ἑαυ-
τὸν καὶ πολεμῶν αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐλευθερίαν, δυνάμει
τῆς ὁποίας ἐπιζητεῖ νὰ σωθῇ ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ κ.
Μπένση.

Συνεδρίασις Σαββάτου.

Ἐισερχόμεθα εἰς τὴν συνεδρίαν, σιωπῇ.

Ἐως ὅτου ἐγείρεται ὁ ἀγκυλόμητος Μπένσης, ὅστις ἀρ-
χίζει μαλακά, μαλακά, ὅμοιος πρὸς τὴν γαλῆν, ἥτις τὸ πρῶ-

τόν παίζει με τὸν ποντικὸν καὶ κάπου κάπου τὸν θωπεύει ἕως οὗ τὸν φάγῃ. Ἀποφεύγει τὰς γενικὰς θεωρίας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, περιορίζεται εἰς γεγονότα καὶ δι' αὐτῶν κτυπᾷ τὸν κατηγορούμενον, ἐπιθυμῶν νὰ τὸν ἀφίσῃ εἰς δυνατόν νεκρόν. Ἐνῶ φαίνεται μειλίχιος, εἶναι κατ' οὐσίαν ἡμείλι-κτος. Ἡ μορφή του δὲν ἔχει καμμίαν συγγένειαν μετὰ τὴν γλῶσσάν του. Ἐάν τις πρώτῃν φοράν βλέπων τὴν φυσιο-γνωμίαν του καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ πειρασμοῦ νὰ τὴν ἀνα-ζητήσῃ εἰς κἀνὲν κεφάλαιον τῆς φυσικῆς ἱστορίας, ὁ πει-ρασμὸς αὐτὸς θὰ διαλυθῇ αὐτόματος, ὅταν τὸν ἀκούσῃ λα-λοῦντα. Δὲν θέλομεν νὰ τὸν ἀνακηρύξωμεν ῥήτορα ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν ἔποψιν, ἀλλ' εἶναι βεβαίως τεχνίτης τοῦ λέ-γειν, ὅπως εἶναι δυστυχῶς τεχνίτης καὶ τοῦ πράττειν. Φαντασθῆτε ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ συλλάβωμεν τὴν γλῶσσαν αὐτὴν ὡς πιπεριὰν καεῖσαν ὑπὸ τοῦ περυσικοῦ χειμῶνος ἢ ὡς κούτσουρον ἀμπέλου μετὰ τὸ κλάδεμα, θὰ συλλάβω-μεν κλαίουσιν, σχεδὸν ὀλοφυρομένην, ὅταν αἱ ἀνάγκαι τοῦ λόγου ἀπαιτήσουν νὰ ἀναμίξῃ τὸ ὄνομα τοῦ Μητροπολί-του μετὰ τὸ ὄνομα τῆς μεγάλης προστάτιδος τοῦ Βασιλείου. Δὲν εἶναι λοιπὸν τρανὸς τοῦ λόγου τεχνίτης; Ἐχει δὲ καὶ τὸ ἄλλο ῥητορικὸν προσόν, διὰ τὸ ὁποῖον, ἐάν ἤμην ἐγὼ δι-καστήριον θὰ τὸν ἐξέβαλλον δεκάκις τοῦ λεπτοῦ τῆς θέ-σεώς του, τὸ προσόν τοῦ κινεῖν τὸν γέλωτα τοῦ ἀκροατη-ρίου διὰ τῆς περιφρονήσεως τοῦ κατηγορουμένου. Ἐνίοτε ἐπιτυχάνει τοῦ ἀστείου πράγματι ἀστειολογῶν, ἐνίοτε καὶ μόνον διὰ τῆς προδοτικίδος του, ἣν σύρει ὡς νὰ ἦτο ἐκ κόμμεως ἑλαστικῷ, ἐκτείνων αὐτὴν εἰς κωμικὸν σεσηρὸς καὶ μεγεθύνων τὰ πράγματα μόνον διὰ τῶν χειλέων, ὡς ὁ γελοιογράφος διὰ τῶν γραμμῶν· διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἢ ἐλαφρότερα τῶν φύσεων, εἶδος Κουμουνδούρου Βί-σαγγελίως, μηδεμίαν ἐσωτερικὴν ἔχων πεποιθήσιν, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην πρωτὰν ἐν τῷ ἐξεγείρεσθαι τῆς θερμῆς λευ-κῆς του κλίνης παραλαμβάνων τὴν χρησιμωτέραν διὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Τοῦτο δὲν τὸν ἐμποδίζει νὰ παραλαμβάνῃ ἐνίοτε πολλὰς ὁμοῦ καὶ νὰ τὰς μεταλλάσῃ καθ' ὥρας, στιγμὰς πρώτας καὶ στιγμὰς δευτέρας· εἶναι ἡ θεατρικω-τέρα τῶν φύσεων· καὶ ἂν δὲν ἐπετύγχανεν ὁ εἰσαγγελεὺς, μετὰ τὴν φυσικὴν προσωπίδα του, θὰ ἐπετύγχανεν ὡς θεα-τρῶνης. Καὶ πολλάκις ἐνῶ ἐρητόρευς, ἐμειδία καὶ συγχρό-νως ἐθρύπτετο ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του, ὁ νοῦς ἡμῶν ἐπέμενε νὰ βλέπῃ ἀντὶ τοῦ Μπένση κωμικόν τινα τοῦ θεάτρου εἰς τὸ Belvedere τῆς Βιέννης ἐπὶ ὑψηλῶν καλαπιδῶν ὀρχούμε-νον ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ὁμολογουμένως τὸν ἐβόηθησε πολὺ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν εὐτυχῶν αὐτοῦ χαρισμάτων ἢ ὑπό-θεσις τῆς δίκης καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς ὑποθέσεως. Δύναται ἐν τῷ θερμότερῳ καύσωνι τῆς Ἀττικῆς καὶ εἰς τὸν σφοδρότερον ἐγερσῆκον ἀνεμὸν νὰ καταβρέξῃ τις ὅλας τὰς Ἀθήνας μετὰ τὸ κωμικὸν τὸ διαρρέον πανταχῶθεν ἐκ τῆς δί-κης ταύτης. Οὐδὲν λοιπὸν τὸ παράδοξον, ἂν ὁ φύσει εὐφυὲς Βίσαγγελεὺς τῶν Πλημμελειοδικῶν μετέδιδε συνεχῶς εἰς τοὺς ἀκροατὰς τοῦ ἱλαρότητα.

Ἡ Ἀπολογία, βιβλίον τὸ ὁποῖον ἐξέδωκεν ὁ Μακράκης καὶ μετὰ τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν διεσκεδάσαμεν ἡμεῖς, ἐχρησί-μευσεν εἰς τὸν κ. Μπένση ὡς διασκεδαστικώτατον μα-στίγιον ἐναντίου τοῦ Κατηγορουμένου. Κύριος σκοπὸς, εἴ-πε τοῦ κατηγορουμένου εἶναι ὁ ἐξευτελισμὸς τοῦ κλήρου. Καὶ ἐπέτυχεν ἐν μέρει τοῦ σκοποῦ του, διότι ἐπέφερε δι-αίρεσιν μεταξὺ κλήρου καὶ κλήρου μεταξὺ πολιτῶν καὶ Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι ἡ μεγαλειτέρα ἐθνικὴ δύναμις. Περὶ τῆς μεγαλειτέρας αὐτῆς ἐθνικῆς δυνάμεως, ὁ κ. Μπένσης

προδίδου τὴν ἄλλην διανοητικὴν του πτωχείαν, ἐπανελάβε ὅσα τετριμμένα περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ συνήθως λέγει μα-θητὴς γυμνασίου ἢ Ἑλλήν δημοσιογράφος.

Κωμικώταται ἦσαν αἱ περιπέτειαι αἱ περὶ τοῦ βίου τοῦ Μακράκη ἐξεθεσεν ἀρυόμενος αὐτὰς ἐκ τῆς Ἀπολογίας του.

Διατί ἦλθεν εἰς ἔριν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρ-χείου; Διότι ἐφυγεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου μετήρ-χετο τὸν διδάσκαλον εἰς ἓν ἐκπαιδευτήριον τοῦ Λερίου, ἂν δὲν ἀπατώμεθα.

Διότι ζητήσας παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τὴν ἀδειαν νὰ με-ταλαβάνῃ τοὺς παῖδας καθ' ἐδδομάδα δὲν τὴν ἔλαβε.

Καὶ κατὰ τὸν Μπένση, ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ μεταλαμ-βάνῃ τοὺς παῖδας καθ' ἑκάστην ἐδδομάδα, τὰ μεγάλα μου ὑπὲρ πατρίδος σχέδια δὲν εὐδοῦνται!

Δυνατὴν ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν ὅσα ὁ κ. εἰσαγγελεὺς μετὰ μεγάλης ἀποδεικτικῆς δυνάμεως ἀνέπτυξε περὶ τῶν θεολογοθησκευτικῶν σκοπῶν τοῦ κατηγορουμένου. Ἐν-τεῦθεν οἱ δύο σύλλογοι, ὁ θρησκευτικὸς Ἰωάννης ὁ Βαπτί-στης καὶ ὁ πολιτικὸς Μίρας Κωνσταντῆρος, ὧν ἀμφοτέ-ρων ψυχὴ ὁ Μακράκης. Ἐντεῦθεν ἡ διπλὴ αὐτοῦ ἀπόπειρα βουλευτικῆς ἐκλογῆς ἐν Σίφῳ καὶ Ἀθήναις. Ἐντεῦθεν ἡ προετοιμασία τῶν ὁπαδῶν του ὅχι μόνον ὡς καλῶν χρι-στιανῶν, ἀλλὰ ὡς καλλιτέρων ψηφοφόρων.

Τὸ γεγὸνός τοῦτο ἀποτελεῖ καὶ αὐτὸ ἐν τῶν σπουδαιο-τέρων μερῶν τοῦ ζητήματος, ἐφ' ὧν κατὰ τὴν συνέχειαν τῆς δίκης ταύτης προσεκαλέσαμεν ἡμεῖς, παρὰ τὸν φανατι-σμόν τοῦ δικαστηρίου καὶ τὴν ἐπιπολαιότητα τοῦ εἰσαγ-γελίως. τὴν προσοχὴν τῆς κοινωνίας. Μίαν ἡμέραν θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες εὐχόμενοι καὶ μὴ εὐχόμενοι, θὰ ἔχωμεν τὸν Μακράκη ἕνα τῶν μεγάλων κομματαρχῶν τοῦ τύπου.

Ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν δύο αὐτῶν συλλόγων ὁ κ. Βί-σαγγελεὺς διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἀπεσπασμένων ἐξ αὐτῶν τῶν πρακτικῶν ἐπέχυσεν πολὺ φῶς, δυστυχῶς ἀπαί-σιον διὰ τὸν Κατηγορούμενον καὶ τοὺς ὁπαδούς του. Οἱ ἄν-θρωποι αὐτοὶ ἔκαμαν φαίνεται δουλειὰ τὸ δισύνθετον καὶ τρισύνθετον, τὸ μικρότερον μεταξὺ ὧν τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων. Ἐκδίδουν ἀποφάσεις τῶν δύο συλλόγων, κα-ταδικαστικὰς ἐν αἷς ὁ Μακράκης ὑπογράφεται ὡς ἄλλος ἀπό-στολος, καθὰ αὐτὸς ἐδικαιολογήθη κατόπιν, παρὼν τῷ πνεύματι καὶ ἀπὼν ἐν ταῖς φυλακαῖς, καὶ δι' ὧν ἀναθε-ματίζουν πάντας τοὺς μὴ πιστεύοντας εἰς τὸ τρισύνθετον. Ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνου τοῦ γεγονότος σχηματίζεται ἡ πι-κροτάτη ἀλήθεια, τὴν ὁποῖαν χίλια ἀπολογίαί τοῦ Μακρά-κη δὲν ἰσχύουν νὰ ἀναιρέσουν, ὅτι ἡ ἡμεῖς οἱ πιστεύον-τες εἰς τὸ δισύνθετον ἐσμὲν αἰρετικοὶ ἢ αὐτοὶ οἱ πιστεύον-τες εἰς τὸ τρισύνθετον εἰσὶν αἰρετικοί. Τὸ χάσμα λοιπὸν μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡμῶν εἶναι πλήρες. Καὶ διατί τὸ χάσμα; Διὰ δύο λέξεις τὰς ὁποίας οὔτε αὐτοὶ ἐννοοῦσιν, οὔτε ἡμεῖς, διότι διὰ τῆς θρησκευτικῆς ἐδοῦ καμμία φυσιολογικὴ ἀλή-θεια δὲν ἀποδεικνύεται. Καὶ οὔτε ὁ Μακράκης δύναται νὰ πείσῃ τινα νοῦν ἔχοντα, ὅταν αὐθαίρετως πότε χωρίζῃ τὸ πνεῦμα ἀπὸ τῆς ψυχῆς, πότε δίδει εἰς αὐτὰ συνοικέσιον μετὰ δυνάμεως ἀσελγείας ἐκατὸν ἱππῶν, πότε τὰ θεο-ποιεῖ καὶ ἄλλοτε τὰ ὑλοποιεῖ καὶ ἐπὶ τέλους τὰ ἀ-ποκτηνοῖ, ἀρεσκόμενος εἰς αὐτὰς τὰς μεταξὺ Θεοῦ καὶ κτήνη κυμάνσεις· οὔτε ὁ σοφὸς Βερναρδάκης, ὅταν συγ-γράφῃν Κατηχήσεις πρὸς ἀναπλήρωσιν κακῆς τινος γεωρ-γικῆς ἐσοδείας, παραδέχεται ἐν προσπεποιημένῃ σοβαρότητι τὸ δισύνθετον καὶ ἀποκρούει τὸ τρισύνθετον.

Ἀν' ἑλληνικῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως καθαιρεῖται ὑπὸ τῶν συλλόγων πάλιν καὶ καταδικάζεται ἡ Σύνοδος. Ὑβρίζονται ἀσυστόλως οἱ Συνοδικοί, ἀκόμα καὶ ὡς μεθύοντας ἐκ τοῦ οἴνου τῶν Σοδόμων. Τοῦλάχιστον τοιαύτας παραφυθικὰς γνώσεις ἠδύνατο νὰ μὴν ἔχη ὁ κ. Μακράκης, ἀρκούμενος εἰς τὰς ὑπερφυσικὰς του.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦ σιμωνισμοῦ, ὅπερ ἐπιτηδεϊότατα ἐξεμεταλλεύθη ὁ Κατηγορούμενος καὶ ἀπέναντι τῆς Κοινῆς γνώμης καὶ τῶν θαδῶν του καὶ ἀπέναντι τοῦ Δικαστηρίου, ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς θυσιάζει δλοκαύτωμα ἑαυτὸν, προσφερόμενος ὡς ἐστεφανωμένον θύμα. Γνωρίζετε οἱ γνωρίζοντες τὸν κ. Εἰσαγγελέα, ὅτι ἡ μόνη του δόξα εἶναι ὅτι ἐνήργησε δραστηρίως τὰς ἀνακρίσεις τῶν σιμωνιακῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου. Ὑδύνατο νὰ ὀνομασθῇ καὶ αὐτὸς ἀγωνιστὴς τῆς κωμικοτραγικῆς ἐκείνης τῶν στηλιτικῶν κρίσεως καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ παρουσιάσῃ καὶ αὐτὸς τὰ διπλώματά του εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ἀγῶνος. Τὴν δόξαν αὐτοῦ κατηγορῶν, τοῦ Μακράκη, τὴν ἐθυσίασεν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀπεριορίστου πρὸς τὸν ἅγιον Μητροπολίτην ἀγάπης του καὶ τοῦ ἀπείρου ἴσως πρὸς τὴν Βασίλισσαν σεβασμοῦ του. Ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ, ὁ ἄνθρωπος σέβεται, βασανίζεται ὑπὸ αἰσθημάτων, τὰ ὅποια δὲν τὸν ἀφίνουν νὰ χαρῇ ἥσυχα τὴν ὀλίγην δόξαν, ἣν ἐκέρδισεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν καὶ πικριῶν τοῦ ἐπαγγέλματός του, δόξαν τῆς ὁποίας καὶ ἀναγκάζεται ἐπὶ τέλους ν' ἀποχωρισθῇ. Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς προκειμένου περὶ τῶν σιμωνιακῶν ἐπισκόπων, μετὰ ἐπταετίαν δλόκληρον, κατόπιν φαίνεται πυκνοῦ συγχεωτισμοῦ μετ' αὐτῶν καὶ τῶν συγχωρησάντων αὐτοὺς, πεισθεὶς ὅτι ἡ πράξις τῶν δὲν ἦτο δωροδοκία, ἀλλὰ ἐκβιασμός! Ἡ καυμένη ἡ παρθένος Ἀθερκία παρσιδιάσθη ὑπὸ τοῦ ἀσελγοῦς Ἀλῆ πασᾶ Βαλασοπούλου! !

Ἄν ἦτο αὐτὸ τὸ κωμικώτερον μέρος τῆς ἀπολογίας τοῦ Μπένση, τὸ τραγικώτερον ἦτο ὁ κατὰ διαφόρους δόσεις προσενεχθεὶς ὡς σερμπέτιον πανηγυρικὸς τοῦ Μητροπολίτου. Ἐδῶ μᾶς ἠνοιξε τοὺς θεατρικοὺς του καταρράκτας, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξηγκώθησαν ὥσπερ ἐμπλησθέντες τοῦ αἰσθηματικωτέρου ὕγρου, ἡ στάσις του ἐκυρτώθη ὡς ὑπὸ βάρους ἀφάτου λύπης, ἡ φωνὴ του ἐβολώθη ὡς ὕελος περιχυθεῖσα ὑπὸ ἄτμου, καὶ ἐὰν εἴμεθα πλησίον θὰ ἐξητάζομεν ἐπὶ τῆς ἐξέδρας μὴπως καὶ ἐπεσαν εἰσαγγελικὰ τινὰ ἀγκυρα, τὰ ὅποια θὰ περισυνήγομεν ὡς μαργαρίτας. Ὁ δὲ εὐρίσκετο βεβαίως ἰδιότροπόν τι Μουσεῖον διὰ νὰ μᾶς τὰ ἀγοράσῃ ἀντὶ ἀδρατᾶτης τιμῆς. Τὸ πτωχὸν ἀκροατήριον, πρὸ τοῦ ὁποίου παρουσιάσθη τόσῃν συγκινητικῇ εἰκόνι—ἡ Βασίλισσα ὀδηγοῦσα διὰ τῶν χειρῶν τῆς τὸν διάδοχον εἰς τοῦ Μητροπολίτου ἵνα μεταλάβῃ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Μητροπολίτου—περιωρίσθη νὰ χειροκροτήσῃ, δῶσαν οὕτω καιρὸν εἰς τὸν Εἰσαγγελέα νὰ σπογγίσῃ τὰ δάκρυά του.

Ἐδῶ, Κυρίαι καὶ Κύριοι ὁ Καλιβάν ὅστις καὶ αὐτῆς τῆς συνεδριάσεως τὰ πρακτικὰ ὡς καὶ τῆς προτεραιᾶς τὰ ἐγράψεν ἀπὸ τοῦ Φαγιούμ,—εἶναι δὲ τὸ Φαγιούμ ἀτμόπλοιον αἰγυπτιακὸν τὸ ὁποῖον τὴν στιγμὴν αὐτὴν πλησιάζει νὰ προσορμισθῇ εἰς Σμύρνην—παρατηρεῖ ὅτι ἔχασε τὰς περαιτέρω σημειώσεις του, αἵτινες περιεῖχον τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως τοῦ Σαββάτου.

Σᾶς διαβεβαίω ὅμως ὅτι δὲν ἐχάσατε τίποτε, διότι εἰς αὐτὰ τὰ χαμένα ἐμπεριείχετο ἡ ἀγόρευσις τοῦ φοβεροῦ Παλαμῆδη.

— Σᾶς εὐχαριστῶ διότι μὲ συγχαίρετε ἐπὶ τῇ ἀπώλειᾳ τῶν σημειώσεών μου.

Δὲν δύναμαι ὅμως ἢ εὐφρόνως νὰ ἀναφέρω τῆς βραχείας ἀγορεύσεως τοῦ δευτέρου συνηγόρου καὶ βουλευτοῦ Σύρου κ. **Γρυπάρη**, κρούσαντος τὴν κυριωτέραν χορδὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς θερησκευτικῆς ἀνοχῆς καὶ λίαν μειλιχίως, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλῆς ἀξιοπρεπείας ὑπομνήσαντος εἰς τὸ δικαστήριον ὅτι ἡ δίκη αὕτη εἶναι πικρὸς ἀναχρονισμὸς διὰ τὸν αἰῶνα, ἐν ᾧ ζῶμεν καὶ πικρότερος σολοικισμὸς διὰ τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας, ἐφ' αἷς καυχώμεθα.

Καλιβάν.

ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ὅποια διακοινώσεις, ἀπάντησις μεγάλη!

Τί γράφοι, τί αἰνίγματα καὶ τί πολιτικὴ!

Χαρὰ δ' ἐκεῖνο τὸ σοφὸ καὶ ἔξυπνο κεφάλι,

Ποῦ κάθε νοῦ ἐπέραςε 'στὴ δικηγορικῇ.

Ὅποια διακοινώσεις, ἀπάντησις σπουδαία,

Τί σχέδια παρὰ ξένα, ἀλλόκοτα καὶ νέα!

Ὅποια διακοινώσεις καὶ πόση γρηγοράδα!

Εἰς τὸ ποδάρι 'σῆκωσέ καὶ πάλι τὴν Φραγκιά . . .

Δόξα, τιμὴ καὶ θρίαμβος πολλὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα,

Ποῦ μὲ τὰ λόγια 'νίκησε τὴν ἄπιστη Τουρκιά,

Καὶ ναι καὶ ὄχι . . . σκοτεινὰ τὰ λόγια μας καὶ σκούρα,

Καὶ τῷ χουμὲ καὶ δίπορτο καὶ κάνουμε φιοῦρα.

Ἐ! τέλος πάντων καὶ ἐμεῖς γελάσαμε τοὺς ξένους,

Χωρὶς νὰ καταλάβουνε αὐτὴ τὴν πονηριά.

Τόσο καιρὸ νὰ λέμε ναι μᾶς εἶχαν μαθημένους,

Καὶ ἐκλείναν τὸ στόμα μας μὲ σίδερα βαρειά.

Μὰ νὰ! θυμώσαμε κι' ἐμεῖς, κι' ἐπήραμε ἄερα,

Καὶ ὄχι, ναι φωνάζουμε καὶ . . . τὴν κακὴ τους 'μέρα.

Ὅ, τι κι' ἂν κάμουν, οἱ Ρωμηοὶ θὰ βγοῦνε κερδισμένοι . . .

Χά! χά! ἐγελασθήκατε, βρὲ Φράγκοι, 'στὰ γερά,

Καὶ τώρα εὐρεθήκατε μαζί μας μπερδεμένοι,

Καὶ πῶς θὰ ξεμπερδέψετε σὲ τούτῃ τὴν φορὰ;

Ἐμεῖς τὰ χέρια νίβουμε καθὼς καὶ ὁ Πιλάτος.

Καὶ ὅλο ἄρματώνουμε γιὰ πόλεμον τὸ κράτος.

Ἄλλ' ἂς μὴ σκιάζῃ ἡ Ἑλλάς τοῦ κόσμου τὴν γαλήνην,

Ὅσῳ ἀκούτε τοὺς 'Ρωμηοὺς νὰ κάνουν πατιρντί,

Τόσῳ πρὸ σίγουρα γελᾷ καὶ φαίνεται εἰρήνη . . .

Ἀστροπελέκι δὲν βαστᾷ καὶ κάθε μιὰ βροντῇ.

Καὶ ἕνας πρὶν Πρωθυπουργὸς προφήτεψε 'στὴν Ὠρα

Πῶς φανερόναι ξαστερὰ τοῦ ἔθνους μας ἡ μπόρα.

Ὅποια διακοινώσεις! ἀπάντησις μεγάλη!

Καινούργια Συνδιάσκεψις γι' αὐτὴν θὰ γεννηθῇ,

Διακοινώσεις, σχέδια καὶ σοῦρτα φέρτα πάλι,

Κι' ὦ λιγερὸν καὶ κοπτερόν τοῦ Ἑλλήνος σπαθί.

Ἐφημερίδες, πόλεμος, ἀσφάλεια τοῦ κράτους,

Κι' ὁ Μαθαρῆκος κυνηγᾷ ἐφ' ἐδρους κι' ἐπιστράτους.

Σοῦρτις

5 Αὐγίου 1881.